

בתיבת התא

עלון חודשי לבני תורה הספרדים המקורבים לאורו הגדול של מוהר"ן מברסלב זיע"א

גליון כ + טבת תשפ"ו

הרה"ח ר' יוסף נחמן לוי שליט"א מרבני הארגון מחבר סדרת הספרים 'מטעמים' על התורה והמועדים דיבורי דעת ולב ממועמקי מעיינותיו הנפלאים של הנחל נובע **לב העולם**

"זכה נעשית לו סם חיים"

מלב אל לב

בא נפתח את זה

רבי נתן, תודה!

לרגל הילולת רבי נתן, עשרה בטבת.

לפני מאתיים חמישים ושלוש שנה, בשנת התקל"ב, בפאתי העיירה מעז'בוז' ירדה לעולם נשמה גדולה וקדושה. גזע תרשימים - נין ונכד לרבי ישראל בעל שם טוב זיע"א, לימים - תחולל נשמה זו מהפיכה רוחנית אדירה שלא ניתן כלל לשער את היקפה.

ויגדל הילד, ויחל לעורר לבבות ישראל אל השי"ת וכבר בהיותו בן שלוש שנה, באו בני הנעורים להסתופף בצילו - ממנו ינקו דרכים נפלאות כיצד להתייגע לטרוח ולעסוק בעבודת השם מתוך השתוקקות וערגה לקל חי.

אחר יגיעו העצומה של רבינו ולאחר שזיכך את גופו - זכה ונתעלה מעלה מעלה בדבקות הבורא ברוך הוא עד שקיבלה נשמתו מן השמיים את דרגת 'בעל השדה'. כלומר, האיש שנועד לעסוק בתיקוני נשמות ישראל, את אשר ישנם פה ואת אשר עתידים לבוא.

עצותיו הקדושות של רבינו מביאות וטומנות בחובם ניחוח אחר, עצות מנחמות הנוגעות עד עומק תהום רבה, תורתיו הנוראות חדרו ללבבם של גדולי האפיקורסים באותו הדור, ומאידך פעלו את פעולתם גם כלפי צדיקים ובעלי רוח הקודש כדוגמת רבי שמואל אייזיק והמגיד מטרביץ ועוד.

בשלב הזה, החלה מערכה כוללת של מחלוקת ששטפה את אוקראינה וסביבותיה - היצר הרע שינס מותניו ולא יכול היה להישאר אדיש למול כאלו תרופות רוחניות ופלאיות שחולקו לכל דורש ומבקש. המערכה האדירה התחוללה במשך שנים ספורות, כאשר גם בימים הקשים ביותר, הכל הודו שרבינו כשלעצמו הינו צדיק ומיוחס, רק שאין הדור ראוי... ועוד שלל סיבות מדוע יש צורך לגנוז ולהתרחק מספריו ועצותיו הקדושות.

היצר הרע הבין וידע היטב את כוחו והשפעתו של רבינו בעולם, ולשמחתו הרבה - אכן המחלוקת הגדולה עצרה במובן מסוים את הסחף, חולי ה"הוסט" אף הוא פעל את פעולתו, ונראה היה כי ההתערורות הגדולה שהחלה אך לפני עשרים וחמש שנים - דווכת ונחלשת.

שני בניו הקדושים של רבינו נפטרים באותם צעירים לימים, ולכאורה אפילו המשכיות טבעית לא תהיה כאן.

בשנת התקע"א ביום ח"י בתשרי, בעיר אומן, עלתה נשמתו של רבינו השמיימה. תלמידיו הגדולים ממאמנים להינחם, אך מבינים כי מוכרחים להמשיך הלאה וכל אחד פונה לדרכו ושב לחייו ולעירו.

***

<<<

לומר בצורה חד משמעית שהשיטה שלהם בחנוך, בשלום בית, בכלכלה, בתכונות הנפש מבססת מהתורה הקדושה... לך תתמודד עם זה.

נתן להמשיל את אור התורה הקדושה, למערכת תאורה שמחברים אליה נורות סגוניות. חלקם אדמות, חלקם צהובות, חלקם סגולות, וחלקם כתומות. בכל נורה יופיע האור בצבע שונה כמובן. אולם לאמתו של דבר, השנוי אינו באור אלא בכלי הקיבול שלו. האור מצטייר לפי צבע כלי הקיבול שהוא נכנס אליו. אותו אור של הרמזור האדם זהו אותו אור של הרמזור הירק. זה הרי מדדים מהו כוחו של צבע פשוט...

כך ממש הוא ענין אור התורה. אותו אור רוחני שמצטייר לאדם צדיק כסם חיים, יוכל להצטייר לאדם פושע כסם המוות.

כאשר נגש יהודי לתומו ופותח חמש או תלמוד ומנסה לדעת מהי השקפת התורה - הוא מקבל אור רוחני שמצטייר כעת על פי נתוני כלי המח שלו. זה לא ענין של כשרונות, ולא ענין של גאונות. זה ענין של טוהר וזך. ככל שהאדם יותר מזכך וגופו קדוש וטהור, יש לו במוח כלי קבול מזכך לציר את האור לטובה. אחרת - הוא יוכל לקבל השקפות מעוותות עם חותמת רשמית שזה רצון השם יתברך. וכי אפשר להתווכח עמו?

כאשר היה בית המקדש בתפארתו, הספור הזה היה יותר קל. עבודת הכוהנים בבית המקדש יצרה כלי קבול מזככים אצל הסנהדרין שישבו שם, ומשם פשטה ההוראה לכל. בשלב מאחר יותר, שתל בורא עולם בכל דור ודור צדיקים שיש להם כלי קבול מזככים, והם, ורק הם, דולים ממאגרי מימי התורה סולת ברורה והשקפה אמיתית, כי הם רופאי הנפשות האמתיים.

בחדש טבת ספגנו שלש מכות שכלם נסבו סביב הנקודה הרגישה הזאת. מת עזרא הסופר - כך שלא הייתה דמות תורנית שתוכל לציר את אור התורה בצורה נכונה. נכתבה התורה יונית - מציאות כאובה שאנשים רחוקים מנסים גם כן לייצג את השקפת התורה בעולם. והחל המצור על ירושלים - המצור שהסתים בחרבן בית המקדש הביא בעצם את המציאות הכואבת של חוסר בהירות בהשקפה התורנית האמתית.

על התחום המטשטש הזה צמים, מתענים וכוכים. ביום הזה עלינו להתחנן שנוכה להתחבר תמיד לצדיקים אמתיים שיש להם כלים מזככים לציר לנו את אור התורה לטובה ולברכה.

(על פי לקוטי הלכות קריאת שמע ה"ד, יב)

שלש צרות ארעו לאבותינו בעשרה בטבת: מת עזרא הסופר, התורה תורגמה לשפה היונית, והחל המצור על ירושלים.

הצרות הללו במבט ראשון מצטיירות כעניינים שונים שלא קשורים אחד לשני, אולם לאמתו של דבר ישנו חוט שזור בין השלשה, והחוט הזה נוגע מאד למציאות שלנו כיום.

בדור מבלבל כמו שלנו, קיימות גישות שונות לפתרונות מצבים סבוכים. מיום ליום מתרבים בקצב מסחרר יועצים ופסיכולוגים בכל מיני תחומים בחיים, כאשר חלקם הגדול משתמש בכל מיני יסודות שנלקחו מהעולם הגויי, ממחקרים שנוסו על פציינטים שונים ברחבי העולם.

ההתעסקות בנושא הזה רגישה ומרכבת. מצד אחד רווחת הדעה של "חכמה בגויים תאמינן" (איכה רבה ג, יג), ובעצם, כולנו משתמשים יום ביום בכל מיני אמצעים של טכנולוגיה מתקדמת המיובאת מרחבי העולם, אם זה מכשירי חשמל שונים העומדים לשרותינו, ואם זה באמצעי תקשורת ותוכנות מחשבים, וכדומה. אולם בכל זאת, בוודאי שישנו איזה גבול מסים שיש לאבחן ולהגדיר אותו, עד היכן ניתנת לנו הרשות להשתמש בחוכמת הגויים, האם אין חשש שהחוכמות שלהם עלולים להתנגש באמונתנו ובהשקפת תורתנו הקדושה על צורת ההנהגה בחיים? בוודאי שיש גבולות לזה.

אם נקח את כל היועצים למיניהם והשמות הנלווים להם (תומך רגשי, יועץ נישואין, כלכלנים, דמיון מדרך, טיפולי תרפיה ועוד ועוד), נגלה שנתן לחלק אותם לשתי קבוצות: האחת, תאמר את האמת בפה מלא שהשיטה שלה מבססת על איזה גוי אפריקני שחקר את הנושא במשך שלשים שנה וזוהי מסקנתו. והשנייה, תאמר בפה מלא שהשיטה מבססת על מאמרי חכמינו שיש להם גם תמיכה והתבססות על מחקרים בעולם הפסיכולוגיה. ובעצם הכל עבר 'גיו' ומעוגן במסגרת דעת התורה. לדבריהם, כל יסוד נבדק לגופו אם הוא תואם את השקפת התורה, ונמצא תואם.

אנחנו בעצם מתמודדים עם בעיה כפולה. הראשונה, האם בכלל יש לנו התר ללכת ולנבור במחקרי הגויים על תכונות נפש האדם כאשר לא ברור שתוצאות המחקרים הללו תואמות בכלל לנפש יהודית טהורה, או שעלינו להתמקד אך ורק במאמרי חכמינו על כל נושא לגופו?

הברור הזה עוד נחשב קל ופשוט לעמת הדיון הבא.

כיצד בכלל נדע באמת את דעתה האמתית של תורתנו הקדושה, הלא תמיד נתן לקחת איזה רעיון של מחקר גויי ולהצמיד אותו לקטע מסים ממשנה בפרקי אבות ולומר: הנה, גם חכמינו הקדושים אומרים את זה, אם כן מה הבעיה. במצב הזה, אנחנו בעצם עומדים מול יועצים שלא חוששים

ניתן לתרום בטל' 052-714-0454 | בנדירים פלוס < קופת אגדלך | בנדירים פון (מס' ישיר) 0799698185

התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46

העברה בנקאית: בנק מרכנתיל, סניף 725, חשבון 0104936756, ע"ש אגדלך ברסלב

הרה"ר אברהם נחמן רז הי"ו

הרה"ח שמעון מנשה רביע שליט"א מרבני הארגון

הרה"ר שלום כהן הי"ו

לרגל שמחת החלאקה לבנו יוסף ישראל נ"י שזיכה לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה

לרגל שמחת הולדת נכדו בן לחתנו הרה"ר שמואל אלחוד הי"ו שיזכו לגדלו לתורה לחופה ולמעשים טובים

להצלחה בכל העניינים

בשלב הזה, אנחת רווחה נשמעה במחנהו של הס"מ וחילולתיו. זהו, האתגר המשמעותי ביותר מאחורינו. אט אט העצות האדירות והמאירות שהתגלו בעולם, יאספו וישונו אל מקומם, יכנסו אל תוך ספר אחד או שניים. 'עוד כרך מיוחד במדפי ספריית תלמידי הבעל שם טוב', במקביל, אחד התלמידים הגדולים יוכתר לממלא מקומו של רבי נחמן, ימשיך בגאון את חזונו של הרבי הראשון, אולי אפילו ישנה מעט פה ויוסיף שם כפי הבנתו הקדושה והטמירה, לאחריו תמשיך הנהגת החסידות ע"י בנו או תלמידו. חסידות ברסלב תאגד בתוכה מספר סמלי של משפחות שורשיות ממזרח אירופה, בעיקר יוצאי העיירות מעדוועידווקע, זאסלאב, ברסלב, הוסיאטין, זלאטיפאליע, ואומן.

אולם חסד השם גבר עלינו, העולם הרי מוכרח לצעוד אל תיקונו השלם, וכך, תקופה קצרה אחרי פטירת רבינו, כאשר עדיין לא ידעו שאר התלמידים כיצד לנהוג בקשר להמשכיות דרכו ומורשתו, נעמד תלמידו הגדול מורינו רבי נתן זיע"א וזעק בקול בוטח וברור: ההשפעה של רבינו לא הפסיקה. עדיין יכולים ומוכרחים לקבל ממנו ולסמוך על כוחו, כבחייו כן אחר הסתלקותו. "כי באמת בכל היבורים שדיבר עימנו... כנולם לימד אותנו איך להתנהג תמיד כל ימי חינו, בחיינו ולאחר הסתלקותו" (ימי מוהר"ת טז).

ההכרזה הזו, הגילוי הנורא הזה, קומם עד מאוד את הבעל דבר. התברר שעניינו של רבי נחמן לא נחתם ונהפך לנחלת העבר. יש משהו שהתעקש להעביר בשורה אחרת. כך הרי קיבל במפורש מרבו: "הבעל שם טוב ז"ל וכמה צדיקים עשו ותקנו בעולם מה שתקנו, ואחר כך שנפטרו ונסתלקו - נפסק הדבר, היינו האהרה שהאירו בתלמידיהם והחזירום להשם יתברך, לא נמשך מדור לדור, רק נפסק. על-כן צריכין לעשות דבר שיהיה לו קיום לעד. וכן דיבר עוד פעם אחת שצריכין להשאיר תלמידים שאלו התלמידים יעשו תלמידים אחרים,

וכן התלמידי תלמידים יאירו להלן יותר ויותר, וכן לדורי דורות" (חיי מוהר"ן ע"ג).

לבעל דבר הייתה תיאוריה משלו. אחרי פטירת רבינו הוא קיווה לראות אותו מתייחדים עם זכרו של רבי נחמן מברסלב אחת לשנה סביב שולחנות ערוכים, שלט גדול המבשר על מעמד הילולת ראש השושלת, דרשנים מיוחדים שיעלו על נס סיפורי מופת מרתקים המיוחסים אליו, או משפטים שונים שיצאו מפי בעל הילולא, לעורר את זכותו עליו ועל כל ישראל אמן, יהיו גם ישועות גדולות לעולים על ציונו בזמן המסוגל, זה ותו לא.

אך כאן נכנס לתמונה רבי נתן, התלמיד המסור והנאמן, ובמסירות עצומה שם נפשו מנגד לגלות את הסגולה לעם סגולה. לא מבעיא שסייר לקבל ולקחת לעצמו את המשך ההנהגה, אלא אף טרח ויגע לגלות לדורות עולם כי רבינו הקדוש, רבי נחמן מברסלב - רלוונטי לעם ישראל כולו על שלל גווניו וחוגיו, ועצותיו הנוראות והמופלאות מועילות ביותר לקרבת ה' מכל מצב ובכל זמן. יתירה מכך, ניתן לסמוך על כוחו וגדולתו ולהתקשר אל נשמתו הקדושה - אף שעברו מיום הסתלקותו כבר יותר ממאתים וחמש עשרה שנים.

גילויים הללו, מפיו של התלמיד שהשיג בדעת רבו יותר משאר חבריו, כפי שכבר העיד עליו רבינו בחיי חיותו - קוממה עד להחריד את הבעל דבר שעשה מצידו הכל כדי להשתיק ולטשטש את עומק בשורתו של גאון עוזנו ומאיר עינינו - התלמיד הנאמן.

ואכן היה נראה שהוא כמעט הצליח. הרדיפות שעבר רבי נתן אינן דומות לאף צדיק רדוף אחר במאות השנים האחרונות, ומבלי להרחיב יתר על המידה, ידוע בבירור כי רבי נתן ניצל מספר פעמים ממוות ממש. עד כדי כך הרדיפה אחריו

התעצמה, שבשלב מסוים לא נשאר יותר מחמשה תלמידים שהיהו לקיים עימו קשר גלוי.

אבל רבי נתן לא הרפה. וכפי שמתאר בעצמו - עת שהה במחיצת רבינו שעות ספורות קודם שהסתלק ביום ח"י בתשרי: "ועמדתי לבדי לפניו אז באותה לילה הוא הסתכל וחזה בי בעיניו הנוראים הרבה... כי בהסתכלותו היה כמדבר עימי: על מי אתה נשאר עם כל האוצרות הגנוזים אצלך, ומה יהיה נעשה עמך, כי רבים יעמדו עליך (ימי מוהר"ת טא).

בזכותו, מאתים שנה לאחר מכן, אנו יודעים מרבינו. מקושרים אליו וחיים את עצותיו. התוכנית של הבעל דבר כשלה ונמוגה. מיום ליום, ומשנה לשנה, אורו הגדול מתפשט בעולם באופן שלא ניתן לתאר במילים, רבבות רבבות יהודים מכל גווי הקשת זוכים לחיות ולחיות קרבת השם מיוחדת מתוך נעימות ומתיקות, וכל זאת אפילו מבלי שקוראים לעצמם "חסידי ברסלב" באופן מוצהר. המגדיריית אינה תופסת מקום לעומת הזכות להתקרב לאור מופלא שכזה, אור הגנוז מששת ימי בראשית השייך לכל אשר בשם ישראל יכונה.

ואם כך בכל עשרות השנים האחרונות, יבואו השנתיים החולפות ויספרו על האצה עצומה בהארת רבינו על פני נשמות ישראל. יהודים רוצים קשר מרגש עם בורא עולם, תלמידי חכמים ואברכי כולל מופלגים מבקשים אף הם פנימיות ועומק מעבר למוכר והמצוי, ואת שביקשה נפשם הם מוצאים בתורתו של רבינו הקדוש. החתירה והגעגוע הזה מתרחש בציבורים הכי מבוזרים. בהיכלי הישיבות והכוללים, מאות ואלפים טועמים מאורו של רבינו מתוך חיבור אמיתי תוך נתינת מקום של כבוד והערכת אמת למקורות הדעת עליהם גדלו וחונכו, ומשם מוסיפים לעצמם דרך מיוחדת שכולה געגוע וחיבור פנימי לקל חי.

תודה רבי נתן, דמותך נר לרגלינו.

רעותא הלבא

דיבורים נלבנים מענייני דיומא
הרה"ח ר' שמעון מנשה רביע שליט"א מרבני הארגון

גדולת ר' נתן ועניינו

אחרי ראש השנה רבי נתן בא לרבנו להיפרד ממנו. ואז הוא סיפר לו על כל המחלוקות שיש לו, כשהוא התקרב עכשיו לרבנו, חמיו שמע את זה, ואבא שלו והיה לו ממש מחלוקת גדולה, אז רבנו תפס אותו ביד, והוא אמר לו, עכשיו טוב שמספרים לה' לדבר את כל מה שיש על הלב כמו לחבר טוב.

ואז הוא טפח לו על השכם. אז רבי נתן אומר שבאותו רגע התנוצץ לו את העניין של רבנו, שזה עניין של התבודדות, איך לעשות התבודדות? שצריך לדבר עם ה' כמו שהאדם מדבר עם חבר טוב

ואז ר' נתן קיבל את הדרך בעבודת ה' זה היה הדרך שרבנו לימד אותו. עניין של ההתבודדות את העניין של הציפייה, של הכיסופים, של הרצונות.

ואח"כ כשרבנו היה אומר לו תורת, היה לר' נתן קושיית, אז הוא אמר לו, אתה תגיד את התשובה. ואז הוא אמר לו תשובה, ואמר לו רבינו תכתוב את התשובה, ואז רבנו ככה הכניס אותו לעניין הזה של הכתיבה, שזה כל הספר של ליקוטי הלכות, שזה בנוי על ליקוטי מוהר"ן.

ר' נחמן מטשערין כתב בפרפראות לחוכמה, שרבנו אמר בתורה האחרונה, וסמך משה את ידיו עליו, והתכוון בזה להסמיך את רבי נתן, אפילו שאין לנו אדמו"ר, יש לנו רק את רבנו, אבל הוא הסמיך את רבי נתן שהוא התלמיד שלו הנאמן, שהוא יעביר את התורה שלו עליו. רבנו אמר אם לא היה רבי נתן, לא היה נשאר ממנו אפילו דף אחד של גניזה, והוא שמר על כל הדרך של רבנו, והעביר את זה לתלמידים שלו, הוא אמר שתלמידים יעשו תלמידים, רבי נתן אמר בכל מקום שאני התפללתי אני זכיתי לראות ישועה, ואיפה שלא ראיתי ישועה, כנראה שלא התפללתי מספיק.

כמו"כ רואים הרבה בר' נתן את העניין של התחזקות של כל החברים ביחד ולכן זה מאד חשוב שנמשיך להחזיק עצמינו יחד בחבורות ושיעורים ה' יזכנו אכ"ר

אנ"ש היו אומרים שרבי נתן הוא בחינת הלבנה, ורבינו היה בחינת החמה. שהלבנה היא מקבלת את האור שלה מהשמש, וככה היה ר' נתן שכל עניינו קיבל מרבינו הק'

חמיו היה רבי דוד צבי שהיה גאון גדול ורב של שמונה עשרה ערים והוא היה ממש אחד מגדולי הדור, גם רבי נתן הוא לא נפל בלימוד, בחריפות, ורבי נתן לא היה לו סיפוק בעבודת השם, אז הוא רצה להתקרב לכמה צדיקי הדור, לרבי לוי יצחק מברדיטשוב, לרבי זושא, ועוד צדיקים ומסופר שפעם אחת, החסידים התוועדו במוצ"ש, ושלחו את רבי נתן, שילך לקנות בייגלה לסעודה. וכשהוא הלך בדרך, נהיה לו חלישות הדעת, שבמקום להתקדם בעבודת השם, הוא קונה בייגלה,

אז הוא נכנס לאיזה בית מדרש, והתחיל לבכות, והוא אמר את התהילים עד פרק נ', וכל פרק של תהילים שהיה אומר, הוא היה בוכה ומשתטח על הרצפה, ממש בוכה בדמעות שליש, שהשם ייתן לו דרך בעבודת השם. ואז אחרי זה פתאום הוא נרדם, ואז הוא רואה שהוא עולה על הסולם, ונופל ושוב ובא איזה צדיק אחד ואומר לו, תחזיק חזק, תחזיק חזק בסולם, אתה תצליח, והוא לא ידע מי הוא.

ואז היה המעשה של ר' ליפא, הוא היה חסיד פשוט, והוא הלך לרבנו על שבת, וכשהוא חזר היה מוצ"ש של סליחות, לפני ראש השנה, וראו שרבי ליפא מתחיל להתפלל בהתלהבות ובהתעוררות, ואמר להם שאת כל ההתעוררות הזו הוא קיבל מרבי נחמן,

ואז רבי נפתלי חברו של רבי נתן, ורבי נתן, ורבי דוב שלושתם החליטו שהם נוסעים לרבנו, לראות מי זה ולדבר איתו בעבודת השם. ואז שהגיעו לרבנו, רבנו אמר למוהר"ת אנחנו כבר מכירים אחד את השני, רק לא נפגשנו הרבה זמן, אח"כ סיפר להם כמה סיפורים מצדיקים שרמוז להם בזה כמה דברים.

ואז הם שמעו רבי נתן ורבי נפתלי ורבי דוב, שהעיקר אצל רבנו זה להגיע לראש השנה. ואז הם חזרו בחזרה לבית ובערב ר"ה הם נסעו לרבינו והיו אצלו בראש השנה,

אחרי הכל גם בדור שלנו ישנם כאלו המתייחסים לברסלב כמוצר המיועד לאנשים לא שגרתיים, קשי יום ומשונים. אבל אני? אברך ישיבתי סופר נורמלי, מה לי ולאירוע הזה?

סיפור התקרבותו של ידידנו האברך החשוב הר"ר שלמה שליט"א מצפון הארץ, בוגר ישיבת "קרית מלך".

אני מנסה להעמיק עד קצה גבול היכולת, אני לא מסוגל לדקלם דיבורים ומשפטים ללא הבנה ואבחנה. ולכן גם בספר ליקוטי מוהר"ן הרגשתי מיד צורך להעמיק ולדקדק.

מרותק. מה אומר ומה אדבר, ממש כמו בסיפורים... צללתי פנימה בסקרנות והנה אני רואה לנגד עיני - לשונות וביטויים כאלו שלא ראיתי מעולם. המילים של רבי נחמן הקסימו וריתקו אותי ברמה שלא הכרתי לפני כן. פשוט לא יכולתי לעזוב את הספר. התחלתי עם התורה הראשונה, שמדברת על הח"ן שמעלה התורה על לומדיה וכיצד ספירת החוכמה מתחברת עם מידת ה"מלכות" וכו', וחשתי כיצד הדברים מתיישבים לי על המקומות הכי עדינים בנפש שלי.

מלימוד בליקוטי מוהר"ן המשכתי לסיפורי מעשיות, שם בכלל הרגשתי כיצד רבינו מגיע ומטלטל לי את הלב, לא יכולתי להישאר אדיש מול הלשונות המעוררים כל כך שיש שם. קראתי ושאלתי את עצמי, איך בן אדם, יהודי צדיק ככל שיהיה, מצליח להעביר עבודת השם בכאלו לשונות קסומים לאנשים שנמצאים 200 שנה אחרי, אולם אז הבנתי והפנמתי שמדובר בצדיק בקנה מידה אדיר ושונה, כזה שיודע ומסוגל לרדת עד עומק הנשמה של היהודי ומשם לקחת אותו למסע של געגוע וקשר עמוק עם הקב"ה, ברמה שלא הכרתי ולא ידעתי שישנה בעולם.

בלבולים. הדברים הכתובים החלו אט אט לפעול את פעולתם אצלי אבל אז שאלתי את עצמי: רגע, איך יכול להיות שאני מוצא עניין כה גדול אצל צדיק שקצת מבוזה בעיני העולם? אחרי הכל גם בדור שלנו עדיין תופסים את ברסלב כמוצר שמיועד לאנשים לא שגרתיים, קשי יום ומשונים. אבל אני? אברך ישיבתי סופר נורמלי, מה לי ולאירוע זה?

לקח לי עוד טיפה זמן להבין שבשביל להתקרב לרבי נחמן מברסלב צריך לעבור לעיתים חרפות וביזיונות, לפעמים הביזיונות מגיעים מחברים וממשפחה ולפעמים מגיעים מהאדם כלפי עצמו. אצלי המניעות הגיעו ממני אל עצמי.

ישוב הדעת. ככה הרהרתי במשך תקופה עד שהגעתי להבנה פשוטה ביותר: הרי רבותינו הספרדים ללא יוצא מן הכלל, הגרע"י זצ"ל, הבבא סאלי, הבן איש חי וכל גדולי עולם שידעו ושמעו על רבי נחמן מברסלב - אמרו פה אחד שאיש קדוש ונורא הוא. ואם ככה, אחרי שאלו הם פני הדברים ובמקביל הנשמה שלי חשה בעירה עצומה ומשיכה לדרכו המופלאה של הצדיק הזה, אני הולך על זה מבלי להתבייש ומבלי להתנצל. ב"ה שלא נמשכתי למעשים מבוהלים, הכל קורה מתוך ישוב הדעת והתייעצות, ובס"ד זוכים לדברים הרבה. אשרינו.

באופן מעמיק ורחב. ובכל זאת, למרות סקרנותי, לא הרגשתי צורך לנדוד עד שערי עולם החסידות ובוודאי שלא לעברה של חסידות ברסלב.

פרידה כואבת. בשנים ההם זכיתי לקשר חם וקרוב מאוד עם אחד מרבני הישיבה ומראשיה רבי יעקב שמואל בורנשטיין זצ"ל. ראיתי בו דמות של צדיק ועובד ה' עצום, וה' זיכה אותי במשך שנתיים וחצי עד פטירתו לקרבה גדולה מאוד מציודו, אולי אפילו יותר מכל בחור אחר בישיבה. השהות בקרבתו פעלה עליי לטובה באופן שאין לשער ולתאר. ספגתי ממנו הרבה יראת שמים ודרך חיים, הוא היה בלול מדרכים רבות בעבודת השם, גם מיר וגם סלבודקה, בריסק ונובהרדוק, ולכן הפטירה שלו בגיל שבעים בסך הכל, הותירה בתוכי חור וחלל גדול שלא

איך בן אדם, יהודי צדיק ככל שיהיה, מצליח להעביר עבודת השם בכאלו לשונות קסומים

ידעתי איך למלאו. למפרע, יתכן כי החיפוש המיוחד אחרי פטירתו של רבי יעקב שמואל הביאה אותי לחפש ולחפש עד שמצאתי את שאהבה נפשי.

סודות מהחדר. התארסתי ונישאתי בשעה טובה, ועם הזמן אני מגלה נתון חדש: חמי שליט"א קשור לדרכו של רבי נחמן מברסלב בעבודתו אהבה, מבלי שנראה עליו אף סממן חיצוני המשייך אותו לעולם החסידות. הידיעה הזו לא הפריעה לי, ראיתי שהוא אברך כולל שלושה סדרים ביום, הוגה בתורה בצורה לא רגילה ולכן לא חשתי בתוכי התקוממות פנימית על הקשר שלו לברסלב. מה גם שתמיד שמרתי בתוכי על פתיחות מסוימת, הבנתי וידעתי שיש דרכים רבות בעבודת השם וכל אחד משייך את עצמו לחלק שלו בתורה ובדרכי העבודה.

מטבע הדברים במשך השנה הראשונה לאחר החתונה, התארחנו רבות בבית חמי. תוך כדי שיטוט על מדפי ספריית הקודש - צדו עיני בגיליונות מלאים בתוכן ברסלבי מרתק ומעניין. פתחתי בסקרנות והרגשתי איך אני עובר בין רגע לעולמות אחרים. מין מעבר חד מכל החומריות של העולם הזה, למקום אחר של חיפוש מיוחד אחרי הקדושה. הייתה שם שפה אחרת ממה שהכרתי. הכתבות האלו עוררו בי סקרנות לגשת לספר הכי מוכר של רבי נחמן - ליקוטי מוהר"ן, ולמשש מקרוב את תורתו ומשנתו.

הוצאתי מארון הספרים - ליקוטי מוהר"ן קטן והתחלתי לקרוא. אני באופי שלי - בן אדם מאוד חקון, כל דבר

חיפוש. נולדתי להוריי היקרים המתגוררים בבית שמש זה עידן ועידנים. משפחה ספרדית רגילה ושוורשית, מור אבי למד בישיבת פורת יוסף בעיר העתיקה ויצק מים על ידיו של ראש הישיבה חכם שלום כהן זצ"ל. באופן כללי, אדני הבית השותתו על פסקיו והליכותיו של מרן הגרע"י זצ"ל, דמות אותה אבי שליט"א מעריך ומקושר עד היום, גם אחרי יותר מעשר שנים מהסתלקותו של הרב.

למדתי בת"ת בבית שמש, משם המשכתי לישיבה קטנה "באר המלך" ולאחר מכן עליתי לישיבה הגדולה "קרית מלך" בעיר בני ברק בראשות הרה"ג ר' שלמה קנייבסקי שליט"א בנו יקירו של רבי חיים זצ"ל.

אמונת חכמים. רגע לפני שאתחיל לספר בפועל את סיפורי הפרטי סביב הקשר עם רבי נחמן מברסלב, אבקש להקדים כי אין כאן חיפוש לפרסום או לכתרת ורעש. אדרבה, אני חש בושה מסוימת לחשוף פרטים אישיים על עצמי אך הידיעה כי יהיו קוראים שיזדהו עם מה שאספר ויקבלו מכך חיזוק - מחזקת אותי להתגבר ולעשות זאת בשמחה ובהרחבה ככל שיתאפשר.

תחילה כדאי להדגיש כי בבית הוריי, בעודי ילד צעיר ספגתי מלוא ראותי - אמונת חכמים. אבי ה"ו חי חזק את הקשר עם תלמידי חכמים ואנשים בעלי קומה של יראת שמים, כך שגם אני מצאתי את עצמי מבקש קשר ממשי עם יהודים יראי שמים בשכונה בה גדלתי. הייתי אוהב להסתופף בצילם ולהיות איתם בקשר כזה או אחר. החיבור שלהם עם הקב"ה - דיבר אליי ורציתי בכל מאודי להיות כמותם.

שבחי הר"ן. במקביל, בבית הכנסת השכונתי אצלנו היו קיימים מספר ספרי ברסלב, וכמו בהרבה בית כנסת ספרדים - הגבאים אפשרו את קיומם על מדפי הספרייה, ככה יצא שקראתי בעודי בחור צעיר את הספר שבחי הר"ן שם מתואר בפשטות מיוחדת נוגעת ללב - את החיפוש שעבר רבי נחמן מברסלב עוד בעודו ילד קט. הכנות הזו שמתארת מעברים וחיפוש אין סופי - ריגשה אותי מאוד, ובעיקר חשתי שיש כאן צדיק שמדבר בגובה העיניים באופן ישיר ופשוט. בהמשך, שנים לאחר מכן, הבנתי וראיתי איך הפשטות והישרות הפנימית הזו מועברת באופן מעורר השתאות - גם לתלמידיו ולאנשיו של רבינו עד היום.

אומנם קראתי את הספר, הנהייתי מאוד, אבל לא הרגשתי שמשוהו בי משתנה. בסך הכל חייתי את החיים הרגילים, בחור ישיבה סטנדרטי, לומד, מתפלל, ב"ה יש טעם בלימוד. הספקתי גם ללמוד הרבה ספרי מוסר ומחשבה, ניתן לומר כי עברתי על הרבה מהם. הייתי ונשארתי סקרן ולכן עניין אותי להרגיש וללמוד מקרוב את דרכי העבודה

גם לך יש סיפור התקרבות מופלא עם מסר מעצים ומתוק? הינך מוזמן ליצור קשר ב'קו אגדלך' 02-313-7556 שלוחה 7 זכות רביה"ק תעמוד לך כזה ובבא

להתבודד עם רבינו ולהשיח לפני המקום את כל הלב הטעון המלא והגדוש בכיסופים ומשאלות רוחניות וגשמיות גם יחד.

לפני שבת קודש, חזרנו למלון להתארגנות אחרונה, שם בחדר האוכל גם יכלנו לקיים את 'וטועמיה חיים זכו'. חזרנו לציון הקדוש לתפילת מנחה ערש"ק, קבלת שבת וערבית של שב"ק. חזרנו יחד למלון לסעוד בצוותא את סעודת ליל שב"ק. צוות המלון הכין מתחם נפרד לכל אנשי החבורה של 'אגדלך' עם מלצרים המיועדים רק לנו.

א"א לתאר את סעודת ליל שב"ק שחווינו. סיימנו לאחר כמה שעות טובות, כשחדר האוכל הכללי התרוקן ממזמן. אמירת הקידוש, הזמירות, הדיבורים, השיחות, הסיפורים שכל אחד שיתף אותנו. לא היה מישוה שאמר דבר תורה על השולחן, אלא פשוט כל שולחן השבת היה מלא וגדוש מקו לקו בחידושים ופרפראות מתורת רבינו ונושאי כליו.

אחד האברכים דאג שכ"א מאיתנו ישמיע כיצד זכה להתקרב אל האש הגדולה בברסלב, זה היה מרתק לראות ולשמע את הגיוון מבין כל החבורה שנוצרה, מכל קצוות הארץ, מצפת הצפונית ועד אשדוד הדרומית, היה מיוחד גם לשמוע את הבחור שהתקרב לרבינו מהעלון המיוחד "בחיבתא" אחד הדברים המיוחדים בקבוצה הזו שרובם ככולם הגיעו לאומן בפעם הראשונה.

לאחר הסעודה, חלק מאיתנו חזרו לציון הק' להנות מתורתו של רבינו, חלק ישבו בלובי המלון לשיחת חברים, חלק ישבו בלובי המלון ללמוד חברותא בתורת רבינו, כשבלובי המלון נמצא לרשותנו 24 שעות קפה תה ועוגיות.

כ"כ מרגש היה לראות מקרוב את בני החבורה מבית 'אגדלך', כשכולם ללא יוצא מן הכלל, באו בכדי להתעלות, להשיג, ללמוד, להתקדש, ולהתרומם. זה בתיקון הכללי בציון הק', זה בטבילה במקווה, זה בלימוד מעמיק בתורת רבינו, וזה בהתבודדות מחשמלת. למרות העייפות הכבדה שנפלה עלינו בהיותנו ערים יותר 24 שעות מבלי לראות מיטה, אף אחד לא רץ למיטה הקורצת במלון. כ"א רוצה לנצל את השעות הקדושות של ליל שב"ק אצל רבינו.

עד כדי שאחד החברים שהיה בליל שב"ק בציון, נרדם על הספסל עד שעה 2:00 בלילה.

השכמנו לתפילת שחרית בנץ החמה, שהרי אצל רבינו א"א להתפלל יותר מאוחר... כמה מרגש היה לראות - מבלי לתכנן מראש - את כולנו טובלים קודם התפילה כתקנת הבעש"ט. התפילה הייתה מרוממת. לאחר קידושא רבא וטעימה קלה, חלק חזרו לציונו הק', חלק חזרו למלון למנוחה קצרה. בשעה 11:30 נתאספנו שוב ליד שולחן שבת לסעודת יום שב"ק. השירים, הבקשות, דברי התורה, וכמובן המשך ההיכרות של כ"א וסיפורו האישי על קרבנו לרבינו.

לאחר כמה שעות של סעודה וברכת המזון, הלכנו בצוותא לציונו הק' לתפילת מנחה של שב"ק. לאחר התפילה, קראנו יחד במניין את התיקון הכללי בתוך הציון במנגינות, מילה במילה, וכמובן לא לפני שפתחנו בשיר 'רביה רביה רביה' הרניי מקשר את עצמי'. לאחר מכן כל אחד פנה לפינתו להתבודד, ומשם חזרנו למלון לסעודת שלישית.

גם שם היה מרתק, כשהסעודה מתובלת בכיסופים ושיתופים מרתקים, עד מוצש"ק. התפללנו ערבית של מוצש"ק, ומשם חזרה לציון הק'. בסעודת מלווה מלכה, שרנו בליווי הגיטרה שירי רגש ונשמה משירי הבעש"ט, כשהפעם התלוו אלינו 2 חלילים.

לכבוד מערכת העלון הנפלא "בחיבתא" זיכני ה' יתברך להשתתף במסע המופלא והמיוחד לציונו של רביה"ק בטיסת אגדלך לשב"ק וישלח, וברצונו להודות ולכתוב מילים זעירין ממה שחווינו,

מי חלם לצאת למסע כזה מרומם בעיצומו של חורף, כחודשיים וחצי לאחר ראש השנה, לאחר שחזרנו משם, מציונו הקדוש של רבינו הק', בעיר הגעגועים אומן. ועם קבוצה איכותית של בחורים ואברכים מבית 'אגדלך', אשר הגיעו מכל קצוות הארץ,

והנה, נפגשנו בערב בליל שישי בשער האחרון לפני עלייתנו למטוס. חלקם היכרתי כבר מהעבר, חלקם היכרתי עכשיו. אחד הבחורים המיוחדים חילק לנו שוקולד 'למתק' לנו את הטיסה...

לאחר שהתמקמנו במטוס, כשכולנו יושבים באותו חלק במטוס, הלב מחסיר פעימה מהרגע שגלגלי המטוס נפרדו מארצנו הקדושה, הישר אל הים הגדול מערבה. מנסה לתפוס תנוחה נוחה ע"מ לחטוף כמה שעות של שינה, לפנינו עוד כברת דרך לא קטנה ממולדובה לאומן דרך גבול אוקראינה. יש להכין מצברי כוח נפשי ורוחני להמשך המסע.

נחתנו בקיישיב שבמולדובה כשאור בהירות הדרך על פנינו, יצאנו מנמל התעופה לאחר חתימת הדרכונים, שם חיכה לנו מראש, מיניבוס מרווח אשר המארגנים סידרו לנו מושב ובה כשמחכה לנו שקית ממותגת על כל מושב ובה שתיה ומזונות סדר היום ועוד לדרך מהארגון הקדוש 'אגדלך'. א"א לתאר את הנסיעה במשך כל הלילה, הכיסופים, המחשבות, הדיבורים, והשיחות שעלו בין שאר הנוסעים. מדי פעם נמנמנו על המושבים הנוחים כשמשענותיהם הוטו למיטות.

לאחר שעברנו את גבול מולדובה אוקראינה, אחד האברכים הוציא מנרתיקו גיטרה, וכולם פצחו בשירה וזמרה ושבח לבורא עולם על ש'זכינו להתקרב' ל'איש הפלא' ל'נחל הנובע' 'המטהר מכל הכתמים', ב'אומן ר"ה העולה על הכל', על 'האש הבווערת בברסלב' 'השוואגת אין ייאוש בעולם כלל'.

את תפילת שחרית זכינו להתפלל - לאחר דיונים מה מומלץ לעשות - בנץ החמה, כשהנהג עצר בצידו הכביש, ועמדנו לתפילת לחש בתוך חורשת עצים, למרות הקור העז ששרר בחוץ, הכיסופים החמים לא נתנו לקור לחדור...

כשעלינו על הגשר העולה לכיוון העיר הגעגועים אומן, א"א שלא היה להרגיש את החשמל בחלל המיניבוס, כשכולם פוצחים בשירה אדירה על ה'אין דבר גדול מזה'.

הגענו בשעה 10:30 בבוקר יום השישי, המיניבוס לקח אותנו היישר למלון המפואר 'חושן'. היה משעשע לראות כמה בחורים שחיפשו את מזוודותיהם שזה עתה הנהג הורידם מתא המטען, ונעלמו כלא היו. עד שהתברר שמשרתי המלון שקבלו את פנינו, הם אלה שסחבו את המזוודות אל חדרינו שהוזמנו מראש.

לאחר שהתמקמנו בחדרים המפוארים והמחוממים, ירדנו לחדר האוכל, שם המתינה לנו ארוחת בוקר חמה ומזינה. לאחר ברכת המזון, הלב לא יכול להתאפק עוד, רצנו כולנו לקומה מינוס 2, אל קומת המקווה ע"מ להיטהר קודם כניסתנו אל הקודש פנימה. שהרי אין לבוא אל המלך בלבוש שאינו קדוש. על הדרך כבר טבלנו והתלבשנו לכבוד שבת קודש. משם הלכנו בצוותא לציונו הקדוש של רבינו הנמצא במרחק הליכה מהמלון, ע"מ לזכות לומר את התיקון הכללי על ציונו לאחר טבילת מצוה של ערש"ק, ולפקוד את ציונו קודם חצות. לאחר שהדלקתי נר לע"נ רבינו, כל אחד תפס לו פינה

איסור יציאה מארץ ישראל מתי שייך ?

כענין שכתב הרמ"א (רמח, ד) גבי הפלגה בספינה סמוך לשבת שמותר רק לצורך מצוה, "שכל מקום שאדם הולך לסחורה או לראות פני חבריו חשוב הכל דבר מצוה ואינו חשוב דבר הרשות, רק כשהולך לטייל; ועל כן נהגו להקל בענין הפלגת הספינות, כי חושבים הכל לדבר מצוה".

ומ"מ אף לדברי המג"א מבואר שכל שיש בו איזהו צורך מצוה קצת כלראות פני חבריו, מותר לצאת בשבילו, וכ"פ המשנה ברורה שם.

אמנם השתא דאתינן להכי, מוטל עלינו לבאר דברי הרמב"ם שהבאנו בפתיחת המאמר, שמשמעות דבריו שרק לארבעה דברים מותר לצאת ולא לשאר מצוות; ומקור דבריו הוא ממה שאמרו (ע"ז יג.) 'מותר לכהן לצאת לחו"ל ליטמא בטומאת ארץ העמים, בשביל ללמוד תורה ולישא אשה ולהציל מיד הגוים', ולמד מכאן שכ"ש לישראל מותר לאלו שלשה דברים.

אך באמת יש לתמוה הרבה ע"ז: א. הא שם מייירי מכהן שיש עליו איסור ליטמא בטומאת ארץ העמים וי"ל שלכן לא התירו כי אם לאלו הדברים, אך ישראל שאין בו איסור זה יהיה מותר לצאת לכל דבר כל שאינו להשתקע, וכמו שמותר לו לצאת לסחורה אף שלכהן אסור. ב. אה"נ שבתוס' שם כתבו דסתמא משמע דווקא לאלו מצוות, אך הרי מסקי שבשאלות כתב דה"ה לכל צורך מצוה, וכ"כ התוס' בבכורות (כט. ד"ה היכי), ועיי"ש שביארו הטעם למה נקטו באמת דווקא מצוות אלו; וכ"כ הב"ח (יו"ד שעד) והדברי חמודות (סוף הלכות טומאה ברא"ש) לדייק מדברי הרמב"ם גופיה שכתב (אבל ג, יד): "מותר לכהן להטמא בחוצה לארץ לדבר מצוה, כגון שהלך לישא אשה או ללמוד תורה", ומדבריו 'לדבר מצוה, כגון...' משמע שמותר לכל מצוה, וא"כ מה זה שכתב כאן לגבי ישראל שמותר דווקא לאלו מצוות.

אלא על כרחך צ"ל שאין כוונת הרמב"ם לומר דווקא לאלו, רק פרט אלו להורות שאף למצוות גדולות כאלו, אין לצאת כי אם ע"מ לחזור ולא ע"מ להשתקע, אך ה"ה לכל שאר המצוות, ק"ו מכהן שמותר לכל המצוות. וכ"כ המהריט"ץ ופרי הארץ בביאור דברי הרמב"ם, וסוברים שם יותר מזה שאף לדבר הרשות מותר להרמב"ם דלא גרע מסחורה, עיי"ש.

תבנא לדינא: מדברי כולם למדנו היתר מרווח לצאת לחו"ל להשתטח על קברי צדיקים שחשוב דבר מצוה שהתפילה בו מתקבלת יותר (עי' בהגהות הב"ח סוטה יד. דברים נוראים בזה), ובפרט בנסיעה לרבינו שיש בה גם התעוררות בעבודת ה' ותיקון ומוזר לנשמתו, שאפשר שהוא בכלל לימוד תורה שמותר אפילו לכהן ולכו"ע. וכ"כ הפרי הארץ והשדה הארץ, והביאום להלכה הברכי יוסף (סו"ס תקסח) והשד"ח; וכ"פ ביחוד דעת (ה, לה; ועוד) ובילקוט יוסף (נג, לז).

קצירת האומר:

א. מותר לצאת מא"י לחו"ל על מנת לחזור, כל שהוא לצורך מצוה קצת, ובכלל זה צרכי פרנסה אף לעשיר גדול, צרכי רפואה, השתטחות על קברי צדיקים, שמחת חתן וכלה, ביקור קרובים, לפוש לצורך חידוש הכוחות לעבודת הבורא ולימוד התורה, וכל הדומים לאלו. ויש מתירים אפילו לצורך דבר הרשות כל שאינו לטיול בעלמא.

ב. כהן יש עליו איסור נוסף שמטמא לארץ העמים, והתירוהו חכמים רק לצורך לישא אשה ולימוד התורה, וי"א גם לשאר מצוות, וכן הסכמת האחרונים. אכן בלאו הכי הדעה הרווחת היא, שבזה"ז לא שייך לכהן איסור זה (עי' יו"ד שסט).

ג. אין דברינו אמורים אלא לעיקר הדין ולענין נידון דידן בנסיעה לרבינו שודאי תעוררנו לעבודת ה' ותביאנו על תיקונו הנצחי. אך באופן כללי לא ראוי להקל לצאת ללא צורך מוכרח וממשי, שכך נכון להחמיר ממידת חסידות (עי' ריטב"א מו"ק יד, מהרי"ט שם, ורמב"ם המובא לעיל); וכן ודאי יש לאדם לשקול במאזני שכלו, אם המצוה היא תכלית יציאתו או רק סיבה שיוכל לטייל; וכן אם אין בזה משום ביטול תורה ותפילה (וכ"כ בשד"ח שם). וכל ערום יעשה בדעתו.

יוסף, מקורב חדש לדרכו של רבינו, חשקה נפשו לצאת אומנה אל עבר הצינור הקדוש; בהתקרב 'שבת חנוכה' זמן שהרבה מאנשי שלומינו מעידים פניהם אל מקום הקודש, חשב שזהו הזמן הניאות לכך. בעת הכנתו לנסיעה הקדושה, התארח בבית אביו, אחיו הגדול שלמה, בן תורה הבקי בש"ס ופוסקים, ותמה לפניו הרי אמרו חכמים: "אסור לצאת מארץ ישראל לחו"ל" (כתובות קיא. קידושין לא:).

טען לפניו יוסף והרי לצורך מצוה ידוע שמותר, מיד פתח לפניו שלמה ספר הרמב"ם (מלכים פ"ה ה"ט) וקרא לפניו מילה במילה: "אסור לצאת מארץ ישראל לחוצה לארץ לעולם, אלא ללמוד תורה או לישא אשה או להציל מן העכו"ם ויחזור לארץ, וכן יוצא הוא לסחורה, אבל לשכון בחוצה לארץ אסור אלא אם כן חזק שם הרעב מאוד וכו', שאז ייצא לכל מקום שימצא בו ריוח, ואף על פי שמותר לצאת אינה מדת חסידות שהרי מחלון וכליון שני גדולי הדור היו ומפני צרה גדולה יצאו ונתחייבו כלייה למקום". רואים מכאן טען לו שלמה בלהט, שאין היתר אפילו לצורך מצוה אלא לצורך לימוד תורה או לישא אשה ולא לשאר המצוות, יוסף שאף הוא אינו קטלא קניא ניסה להדוף את דבריו, אך שלמה עמד מולו כצור חלמיש.

אחר דין ודברים יעץ לו יוסף לאמר, נלך יחדיו לאחד מהרבנים ונציע את שאלתינו. והנה תקצר היריעה מהכיל את כל הנידונים והראיות שהועלו בדיון החשוב, אך נביא לפניכם את תמצית הדברים:

ד' טעמים נאמרו בפוסקים לבאר איסור זה: א. רמב"ן (סו"מ ש"ע ד) - מפני שהוא חלק ממצוות ישוב א"י, לדור בה ולא לצאת ממנה ולעזבנה ביד האומות. ב. רשב"ם (ב"ב צא). - מפני שמפקיע עצמו ממצוות התלויות בארץ. ג. המאירי (כתובות) - מפני שסתם א"י מצויים בה ישיבות וחכמה ויראת חטא, משא"כ סתם חו"ל, ומהאי טעמא נמי איתא התם שאסור לצאת מבבל לחוץ משום שבבבל מצויים ישיבות והוא מקום תורה, וכ"כ רש"י שם. ד. מהריט"ץ (שו"ת, ישנות פה) - מפני שבא"י יש השגחה פרטית יותר משאר ארצות, והרי הוא כמוציא עצמו מידי השגחתו יתברך.

ולפי כל הטעמים שייך איסור זה גם בזמן הזה בעודנו בגלות, טעמם של הרשב"ם והמהריט"ץ ודאי שייך בזמנינו; וכן טעם הרמב"ן שייך לפי מה שכתב בעצמו שם שגם היום יש מצות ישוב א"י (וי"ח ע"ז ואכ"מ); וכן טעם המאירי שייך, שגם היום א"י מלאה בחכמה ויראת חטא, ואף אם ימצאו מקומות בחו"ל כמו א"י, עדיין אין זה מתיר לצאת, וכמו בזמן הגמ' שהיה אסור לצאת מא"י לבבל אף ששניהם היו מקום תורה. וכ"כ בהדיא הריטב"א (יומא לח). ששייך איסור זה גם כיום, אף שהוא סובר שם שאין מצות ישוב א"י בזה"ז.

והנה לא נתברר בהדיא בש"ס אם האיסור הוא דווקא ביוצא ע"מ לדור בחו"ל, שעליו הפליגו חכמים ואמרו "כל הדר בחו"ל דומה כמי שאין לו אלוה", או שמא אפילו לצאת ע"מ לחזור מיד ג"כ יש איסור.

ונראה לפשוט ספק זה מדברי הגמ' (מו"ק יד.) והשו"ע (תקלא, ד) שהבא ממדינת הים בחול המועד מותר לגלח במועד, ומ"מ אמרו חכמים "הוא שלא יצא מארץ ישראל לחוצה לארץ לטייל, מפני שיצא שלא ברשות", ופירש רש"י: 'לטייל - לשוט בעולם ולראותו'. אך כל שאינו לטייל, אף שיצא להרווחה בעלמא מותר, ופירש רש"י: 'הרווחה - יש לו נכסים הרבה ויוצא כדי להרויח יותר'.

הרי משמע מכאן שדווקא ביוצא בשביל לטייל ולתייר בעלמא חשוב יוצא שלא ברשות, אך ביוצא לצורך כלשהוא אין בו איסור, וכמו שמותר להרווחה אף שיש לו הון ועושר בביתו.

ובאמת מצאנו חבל פוסקים הכותבים כן בהדיא, שאין איסור לצאת מא"י כשיוצא ע"מ לחזור, אלא ביוצא ע"מ להשתקע ולדור שם. כ"מ מהרמב"ן (שם) ורש"י (קידושין לא:); וכ"כ בהדיא השלטי גיבורים (שבועות ח), מהרי"ט (כתובות וקידושין) ושדה הארץ (ומביאו בשדי חמד ריש מערכת א"י); וכ"פ מהריט"ץ (שם) ופרי הארץ (יו"ד ז) ופירשו כן גם בדעת הרמב"ם וכדלהלן, ועוד.

אכן מדברי המג"א שם מבואר שאין לצאת אלא כשיש צורך מצוה קצת, שכל שאין בו צורך מצוה כלל הרי הוא חשוב כיוצא לטייל שאסור, ולהרווחה ג"כ יש בו צורך מצוה לפרנסת עניים ולישוב א"י, ובגדר מצוה מבואר מדבריו, שהוא

המשך מעמוד 4 <<

לאחר שסידרנו את חזרנו, חזרנו כמובן לציונו הק' להתבודד עם רבינו, ולהספיק כמה שיותר לומר את תיקון הכללי בציונו, ע"מ שתתקיים בנו הבטחתו. ושם שהינו 'עד עלות השחר'...

התפללנו תפילת שחרית של יום ראשון בנץ החמה, ובגעועים נוראים נפרדנו מרבינו אל הדרך חזרה לארץ ישראל. משם היישר למיינוס שחיכה לנו, עם ארוחת בוקר מסודרת לדרך,

גבול היה עומס ופקק ארוך, התעכבנו 3 שעות, וחשינו שנאחר לטיסה, אז אחד מבני החבורה הציע שנאמר יחדיו את תיקון הכללי בנגינה עם ליווי הגיטרה. וראה זה פלא, מיד בסיום אמירת פרק תהילים ק"נ, הפקק נפתח בלי הסבר טבעי אחר.

הגענו לנמל התעופה כשעתיים לפני ההמראה, עלינו למטוס אשר גלגלו התנתקו מארץ הניכר בשעה 19:30

נחתנו לשלום בנמל התעופה נתב"ג, נפרדנו לשלום מכל בני החבורה, בתקווה להיפגש שוב בנסיבות טובות כאלו, כ"א חזר לביתו כשהוא טעון וגדוש באנרגיות רוחניות, בכוחות מחודשים. ובלשון ברסלב, בתקווה לקבל את הקופתאות בארצנו הקדושה.

תקציר זה הוא תמצית של התמצית על כל מה שעברנו וקיבלנו משבת כ"כ מרוממת ומקודשת. כמה נפלא לפגוש בני עליה מבית מדרש גבוה מעל גבוה - 'אגדלך', לפגוש אברכים ובחורים כאיש אחד בלב אחד, כשמכנה משותף אחד לכולנו, לעשות רצון בוראינו, לקבל מושגים בגדלות, לקבל השגות גבוהות בעבודת השם, להתרומם כמה טפחים מהקרקע, להיות טובים יותר לבית, לחברים, ולסביבה.

כאן המקום להודות לבית היוצר 'אגדלך' אשר חשב ותיכנן את כל השבת הנפלאה והמרוממת הזו, מהפרטים הגדולים ועד הפרטים הקטנים, באופן יוצא מן הכלל. 'אשרינו מה טוב חלקנו שזכינו להתקרב לרבינו באומן'. נשגר תודה רבה מכל הלב לכל מארגני אגדלך והעומדים בראשה."

יהונתן כהן מעיה"ק ירשלים

התודה והברכה לחברת "נתיבים טורס" על שירותם האדיב וארגון הנסיעה הקדושה ולרבנים החשובים שליוו את הנסיעה הר"ר יהונתן כהן שליט"א והר"ר יוסף חיים אבאי שליט"א

לרגל הביקוש והתעניינות חברי החבורות בנסיעה לאומן, ניתן להשאיר פרטים בקו אגדלך בשלוחה 5.6 (מענה אנושי)

לפי הביקוש יתכן ותהיה טיסה נוספת לקראת סוף החורף אי"ה ביחד עם הרה"ג ר' אליהו עטיה שליט"א

מה זה ש? בקו אגדלך?

מה ביקש החסיד המופלא ר' בנימין קנפלמכר זצ"ל כשגילו אצלו את המחלה?

מעל 80 ראיונות וסיפורי התקרבות מפעימים בשולחת הראיונות 2<1<2 ובקול הלשון בתקייית אגדלך

איך התחילה קהילה של בני תורה ספרדים המקורבים לרבינו הק' בבואנוס איירס שבארגנטינה?

02-313-7556

מעריך השידוכים מבית אגדלך

הננו להודיע לכלל משפחות האברכים הע"י כי ארגון אגדלך מפעיל מערך שידוכים ע"י שדכנית ותיקה ומנוסה העוסקת בהתאמת שידוכים לציבור בני התורה הספרדים המקורבים לאורו של מוהר"ן מברסלב זיע"א לרישום ובירורים: 0327140321

אברך / בחור יקר! מבקש פנימיות? מחפש קרבת ה'? מקומך איתנו!

ליצירת קשר והתחברות לחבורות בפריסה ארצית, פנה כבר היום לראשי מערך החבורות

לבחורים:

הר"ר יוסף חיים אבאי שליט"א 0533135370

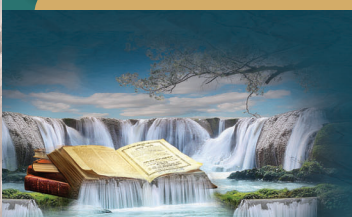
לאברכים:

הר"ר יצחק אנהווה שליט"א 0548421293

ליצירת קשר עם מזכירות אגדלך: 052-714-0454

לקבלת העלון באימיל, יש לשלוח בקשה לכתובת:

agadelha148@gmail.com

הודעות ועידכונים • שיעורים חיוקים קצרים • ייעוץ טלפוני מנדולי הרבנים • שלוחת החבורות

קו 'אגדלך'

02-313-75-56

בהביבונתא לאשת ההיל

הכמת לב

מאשה לרעותה בעצותיו של רבינו

מה שקיבלתי בדרך (הפעם) לאומן

האומן הראשון שלי

זו היתה בשבילי הארה ענקית.... והנה הוא, בשבילכן!)

"ותשפיע עלי עזות דקדושה נגדך שאזכה להתחזק ולהתאמן

מאד בתפילה בכל עוז ותעצומות.

ואחזק ואאמן את לבבי לקוות אליך ולצפות לרחמיך.

ואעיז פני נגדך לבקש ולהתפלל ולהתחנן לפניך תמיד על כל מה שחסר לי בעבודת ה'

ולא אבוש ולא אכלם נגדך לעולם

לבקש מלפניך גדולות ונוראות שתעשה עימי פלאי פלאות"

אני חושבת שהמילים מדברות בעד עצמן ולא צריך להוסיף יותר מזה כלום.

מה שלקחתי הלאה:

קודם כל, לפני שמגיעים לאומן כדאי לעשות מספיק הכנה - ללמוד מהספרים הקדושים את מעלת הנסיעה וכו' כדי שגם אם חלילה יהיה מצב כמו שתיארתי, תהיה ההבנה בקדושת המסע גם אם לא זכיתי לבכות....

דבר שני ענין ה"המתן", לא לדחוק את השעה. לקבל את התפילה שלי איך שהיא, ולהאמין שהיא טובה מעצם היותה תפילה.

אני חושבת שברגע שדחקתי בעצמי לבכות זה גרם ההיפך...

הישועה שלי:

שנה בדיק אחרי שחזרנו מאומן (ו' אלול) התקיים הווארט שלי,

ב"ה זכיתי בבעל צדיק וירא שמים, ההולך בדרכו של רבי נחמן מברסלב. **האיחול שלי:**

מה כבר יכול להיות?

שתזכו גם אתן להגיע לאומן, עם לב פתוח, ולחזור עם הרבה ישועות בשק:

שום דבר לא נפתח והדמעות אפילו לא התקדמו לכיוון העיניים...

זה היה קשה מאד!)

ניסיתי להתפלל את כל התפילות ששייכות לציון, לומר כמה פעמים תיקון הכללי,

ביקשתי מעומק הלב שה' יעזור והלב שלי יפתח כבר... לא ניחם אותי שאמרתי לי שיש דבר כזה ניתוח בהרדמה מלאה... אבל אני רציתי דמעות!!! ולא היו!)

החלק העוצמתי במסע:

בציון של רבי נתן.

האמת ששם קיבלתי פיצוי,

ובסוף הגרון שלי כאב מרוב בכי... יש קטע בליקוטי תפילות שאני מחוברת אליו מאוד.

גיליתי אותו בהשגחה באחת מהפעמים שפתחתי ליקו"ת,

(אגב, אני ממליצה מאד, הרבה פעמים נפתח לי במקומות שהרגשתי בחוש כיצד מאירים לי פנים מלמעלה...).

כתבתי אותו בכל הסידורים שלי (-והיו לי כמה... סידור של הסמינר ושל שבת ושל התיק הקטן של הנסיעות ועוד אחד מהבת מצוה...)

ועד היום אני אומרת אותו בוקר בוקר לפני התפילה...

זה קטע מרגש מאד שמדבר על ה"עזות" כביכול שיש לנו מול ה' בתפילה.

וכשישבתי ליד הציון ממש ביקשתי מה' בזכות רבי נתן שהלב שלי כבר יפתח. בהבנה של בחורה צעירה, לחזור מאומן בלי חבילת טישו מרוקנת,

זה לחזור (חלילה) בלי ישועות....

התיישבתי ליד הציון, אמרתי דבר ראשון הריני מקשר ותיקון הכללי,

ואז - - - כשפתחתי את הליקוטי תפילות נפתח לי בדיק אותו קטע....

אותו קטע שאהוב עלי כ"כ, שאני מחוברת אליו בכל נים וגיד שבי....

שם: אביגיל אזולאי

עיר מגורים: אשדוד

שנת נסיעה הראשונה: תשע"ג

גיל הנסיעה הראשונה: כמעט 19

נסעתי עם:

אימי האהובה וקבוצה מאורגנת עם מדריכה יראת שמים שהיכרנו מבית הכנסת

משך הנסיעה:

5 ימים מיום רביעי ועד יום ראשון.

רקע לנסיעה:

הייתי בחורת סמינר בסוף י"ב, כשרציתי לנסוע.

כדי שאוכל לנסוע הייתי צריכה לדאוג קודם כל למימון, ואכן עשיתי קייטנה בקיץ,

ואימי שכמוכן לא רצתה שאסע בלעדיה הצטרפה, (אחרי שבדחילו ורחימו ביקשה אישור לעניין מהסמינר,

שהתנה את הסכמתו בסודיות העניין...)

לא שוכחת:

את אחת מהחברות (אולי היא תזהה את עצמה, אז ד"ש חם...)

ששאלה את הרבנית **צירה מורגנשטרן** תחי' בציון, מה זה אומר ששני כלבים רדפו אחריה, בטוח זה סימן רע!)

בתמורה היא קיבלה הרצאה שלמה על תמימות ופשיטות....

חצי הכוס המצחיקה:

בלילה כמוכן היה זמן גם להנות,

ועד היום שמורה לי התמונה שאני ואימי הצטלמנו עם כמה נשים ירושלמיות במטפחות שחורות ונערות בצמות עבות, שבקושי דיברו עברית, אחוזות במטאטא קש ענק של מכשפות.... (=או מנקות)

כפרת עוונות

הלב שלי, שהיה סגור בציון של רבנו...

קו אנדלך לנשים:

02-313-10-63

מהזכרת

עזכונים * שיעורים * חיזוקים * ראינות וסיפורים אישיים

כל מה שחשוב לך ולנשמה

מולם נקבצו באו לך

בהתרגשות ובשמחה רבה
הננו להזמין את כלל אברכי ובחורי חבורות 'אגדלך' ברחבי ארה"ק

לסעודת הילולא מפוארת ומרכזית
לכבודו של מורינו

רבי נתן מברסלב זיע"א

עם

סיום הספר הקדוש שיחות הר"ן הנלמד במסגרת המבחנים לבחורי החבורות
בהשתתפות רבני אגדלך וראשי החבורות שליט"א

ישאו דברים הרבנים הגאונים:

הרה"ג ר' עמי מזורחי שליט"א
דיין בבית הדין הספרדי בביתר עילית

הרה"ג ר' יוסף נחמן לוי שליט"א
מרבני הארגון ומחבר סדרת הספרים "טועמיה"

הכנס האדיר יתקיים אי"ה ביום שלישי י' טבת, בשעה 18:30
באולמי 'סוכת דוד' רחוב הרב מנחם בצרי 10 ירושלים

סעודת מצווה יוקרתית מיד המלך

ינעימו את הערב - אומן הרגש ר' דוד דגן בליווי הקלידן ר' חיים ברלב
במקום תתקיים מכירת ספרי ברסלב ממגוון הוצאות במחירים מוזלים

כל הפרטים והעדכונים לקראת הילולא בקו אגדלך 02-3137556

שלוחה 28

צור קשר עוד היום עם ראש החבורה על מנת
להבטיח את מקומך הראוי במעמד ההיסטורי

לפרטים נוספים:

הר"ר יוסף חיים אבאי

0533135370